

LAW FIRM ■ ADVOKATŲ KONTORA

SUTKIENĖ, PILKAUSKAS IR PARTNERIAI

TEISĖS AKTŲ APŽVALGA

2006 m. gegužės mėn. Nr. 28

ŠIAME NUMERYJE:

▪ LR teisės aktai

Finansų teisė
Vertybinių popierių teisė
Viešieji pirkimai
Statybos teisė

▪ Aktualūs teisės aktų projektai

Įmonių teisė

▪ Europos Teisingumo Teismo sprendimai

Bankroto procesas
Viešieji pirkimai

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTAI

FINANSŲ TEISĖ

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 475 (Žin., 2006, Nr. 61-2186) buvo patvirtinta Įrodymo, kad prekės prarastos dėl force majeure ar nusikalstamos trečiųjų asmenų veikos, taisyklių (patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 861, toliau – Taisyklės) nauja redakcija.

Naujojoje taisyklių redakcijoje buvo panaikinta PVM mokėtojo pareiga apie įvykusias force majeure aplinkybes, dėl kurių buvo prarastos prekės, raštu pranešti apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai per 5 darbo dienas. Vadovaujantis naująja Taisyklių redakcija pareiga raštu pranešti apie prarastas prekes per 10 darbo dienų PVM mokėtojui atsiranda tik tuo atveju, jei prekės prarandamos dėl aplinkybių, kurios nėra nurodytos Taisyklėse, tačiau pateikus pranešimą ir atitinkamus dokumentus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko ar jo įgalioto pareigūno sprendimu gali būti pripažintos force majeure aplinkybėmis.

Lietuvos Respublikos apskaitos instituto direktoriaus 2006 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. VAS-6 (Žin., 2006, Nr. 57-2059) buvo patvirtintas 33-asis verslo apskaitos standartas „Finansų maklerio įmonių ir valdymo įmonių finansinė atskaitomybė“. Šis standartas nustato finansų maklerio įmonių ir valdymo įmonių finansinės atskaitomybės sudarymo tvarką, sudėties bei turinio bendruosius reikalavimus. Šiuo verslo apskaitos standarto nuostatomis taip pat gali vadovautis ir kitos finansų įmonės, jeigu tai padės teisingai atskleisti informaciją apie įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus bei pinigų srautus.

VERTYBINIŲ POPIERIŲ TEISĖ

Patvirtinta nauja pranešimų apie už reguliuojamos rinkos ribų sudarytus sandorius pateikimo tvarka

Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija 2006 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 1K-6 (Žin., 2006, Nr. 55-1996) patvirtino naujas pranešimų apie už reguliuojamos rinkos ribų sudarytus sandorius dėl vertybinių popierių pateikimo taisykles.

Vadovaujantis taisyklėmis, turi būti informuojama apie antrinės vertybinių popierių apyvartos metu už reguliuojamos rinkos ribų sudarytus pirkimo-pardavimo, mainų, dovanojimo, paveldėjimo, atpirkimo ir kitus sandorius dėl atskaitingų emitentų vertybinių popierių. Pranešimus turi pateikti perleidžiamų vertybinių popierių sąskaitų tvarkytojui AB Lietuvos centrinis vertybinių popierių depozitoriumui.

DIDŽIOJI 23, LT - 01128 VILNIUS, LIETUVA

Tel.: (8 5) 251 4444, 251 4445

Faks.: (8 5) 251 4455

El. paštas: spp@spp.lt

www.spp.lt

Taisyklės nustato reikalavimą AB Lietuvos centriniam vertybinių popierių depozitoriumui iš gaunamų pranešimų parengti rezultatų suvestinę ir skelbti ją AB Lietuvos centrinio vertybinių popierių depozitoriumo interneto svetainėje ne rečiau kaip kartą per savaitę.

Taisyklės įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė Vertybinių popierių rinkos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui

2006 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė Vertybinių popierių rinkos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui, kuriuo yra įgyvendinamos 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/25/EB dėl įmonių perėmimo pasiūlymų nuostatos.

Siekiant tinkamai apsaugoti investuotojų interesus, įstatymo projekte siūloma nustatyti bendrusius oficialaus pasiūlymo principus, kurių privalės laikytis tiek pasiūlymo šalys, įgyvendindamos oficialų pasiūlymą, tiek Vertybinių popierių komisija, priimdama sprendimą dėl oficialaus pasiūlymo, jo sąlygų pakeitimų registravimo, taip pat atlikdama kitas su oficialių pasiūlymų priežiūra susijusias funkcijas.

Įstatymo projekte siūloma nustatyti baigtinį sąrašą atvejų, kada nereikalaujama teikti privalomą oficialų pasiūlymą (dabartiniu metu išimtis yra nustatomos Vertybinių popierių komisijos nutarimu).

Įstatymo projekte siūloma nustatyti prievolę asmeniui, įgijusiam daugiau kaip 40 procentų balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 7 dienas viešai, pranešti apie ketinimą teikti oficialų pasiūlymą supirkti likusius bendrovės vertybinius popierius, suteikiančius balsavimo teisę, ir vertybinius popierius, patvirtinančius teisę įsigyti balsavimo teisę suteikiančius vertybinius popierius.

Taip pat įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad privalomo oficialaus pasiūlymo kaina turi būti ne mažesnė nei didžiausia vertybinių popierių, kuriuos siūlytojas įsigijo per 12 mėnesių iki 40 procentų balsų ribos peržengimo dienos, kaina. Privalomo oficialaus pasiūlymo kaina taip pat turi būti ne mažesnė nei vidutinė svartinė 6 mėnesių laikotarpio iki nurodytos balsų ribos peržengimo vertybinių popierių rinkos kaina. Tam, kad būtų nustatytos tinkamos vertybinių popierių savininkų interesų apsaugos gynimo priemonės, įstatymo projekte reglamentuojama Vertybinių popierių komisijos teisė nurodyti pakeisti didžiausią vertybinių popierių kainą, atsižvelgiant į įstatyme nustatytus kriterijus ir aplinkybes. Vertybinių popierių komisija turės teisę nurodyti koreguoti privalomo oficialaus pasiūlymo kainą, nustačiusi, kad vertybinių popierių, kurie yra oficialaus pasiūlymo objektas, rinkos kaina yra manipuliuojama, kai vertybinių popierių rinkos kainoms įtakos turėjo tam tikri nenumatyti įvykiai bei kitais įstatymo projekte nustatytais atvejais.

Lietuvos Respublikos Seimas įstatymo projektą planuoja priimti 2006 m. birželio mėn.

VIEŠIEJI PIRKIMAI

Patvirtintas viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašas

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 2006, Nr. 4-102) 18 str. 7 dalimi Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2006 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 432 (Žin., 2006, Nr. 51-1892) patvirtino Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašą (toliau – Aprašas).

Vadovaujantis Aprašu perkančioji organizacija prekių, paslaugų ar darbų pirkimo sutartis ilgiau kaip 3 metams gali sudaryti tik Apraše nurodytais atvejais, pavyzdžiui: (i) pirkdama elektros energiją ir šilumą, dujas, karštą ir šaltą vandenį, nuotekų ir atliekų tvarkymo paslaugas; (ii) pirkdama paskolas ir kitas finansines paslaugas, teikiamas bankų ir kitų finansinių institucijų; (iii) pirkdama prekes nuomos, lizingo (finansinės nuomos), pirkimo išsimokėtinai būdais; (iv) pirkdama aptarnavimo, remonto ar priežiūros paslaugas, kai įsigyjamo pirkimo objekto pirkimo sutartis apima ir šių paslaugų pirkimą; (v) pirkdama darbus, o taip pat kitais Apraše išvardintais atvejais. Pažymėtina, kad perkančiosios organizacijos, apskaičiuodamos pirkimo sutarties trukmę, negali vadovautis tiekėjo išpareigojimais dėl patiektų prekių, suteiktų paslaugų ar atliktų darbų kokybės garantijos terminų.

STATYBOS TEISĖ

Pakeistas statybos techninis reglamentas „Statinio projektavimas“

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministro 2006 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. D1-266 (Žin., 2006, 63-2352) buvo pakeistas Statybos techninis reglamentas STR 1.05.06:2005 „Statinio projektavimas“ (toliau – Reglamentas). Be kitų pakeitimų Reglamentas buvo papildytas dviem priedais, kurie detalizuoja statinio techninio ir statinio darbų projektų dalių sudėtis nurodant atitinkamas dalis sudarančius dokumentus bei jų turinį.

Naujai patvirtintame Reglamento 8 priede aptariamoms šios statinio techninio projekto dalys ir nurodoma jų sudėtis:

1. bendrosios;
2. sklypo sutvarkymo (sklypo plano);
3. architektūros;
4. konstrukcijų;
5. gamybos (paslaugų) technologijos;
6. susisiekimo;
7. vandentiekio ir nuotekų šalinimo;
8. šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo;
9. dujųofikavimo;
10. elektrotechnikos;
11. elektroninių ryšių (telekomunikacijų);
12. apsauginės signalizacijos;
13. gaisrinės signalizacijos;
14. procesų valdymo ir automatizacijos;
15. šilumos gamybos ir tiekimo.

Reglamento 9 priede nurodoma statinio darbo projekto architektūrinės ir konstrukcijų dalių sudėtis.

Patvirtinta devyniolika naujų paveldo tvarkybos reglamentų

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2006 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. IV-183 (Žin., 2006, 53-1951) vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 23 straipsniu buvo patvirtinta devyniolika naujų paveldo tvarkybos reglamentų (PTR), nustatančių reikalavimus konkrečioms tvarkybos darbams, atliekamiems kultūros paveldo objektuose. Minėtu nutarimu buvo patvirtinti šie paveldo tvarkybos reglamentai:

1. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.01.01:2006 „Gruntai. Bendrieji reikalavimai“;
2. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.02.01:2006 „Akmens mūras ir natūralus akmuo. Bendrieji reikalavimai“;
3. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.02.02:2006 „Plytų mūras. Bendrieji reikalavimai“;
4. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.03.01:2006 „Betono konstrukcijos. Bendrieji reikalavimai“;
5. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.03.02:2006 „Molio konstrukcijos. Bendrieji reikalavimai“;
6. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.03.03:2006 „Medinės konstrukcijos. Bendrieji reikalavimai“;
7. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.04.01:2006 „Medžio apdaila ir stalių gaminiai. Bendrieji reikalavimai“;
8. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.05.01:2006 „Metalų gaminiai ir metalo konstrukcijos. Bendrieji reikalavimai“;
9. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.06.01:2006 „Fasadų dekoratyvinės dangos, dekoratyvinis tinkas, tinkuoti, dažyti paviršiai. Bendrieji reikalavimai“;
10. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.06.02:2006 „Interjerų dekoratyvinės dangos, dekoratyvinis tinkas, tinkuoti, dažyti paviršiai. Bendrieji reikalavimai“;
11. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.07.01:2006 „Sienų tapyba. Bendrieji reikalavimai“;
12. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.08.01:2006 „Stiuko ir gipso lipdyba. Bendrieji reikalavimai“;
13. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.08.02:2006 „Dirbtinis marmuras. Bendrieji reikalavimai“;
14. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.09.01:2006 „Keramikos gaminiai ir konstrukcijos. Bendrieji reikalavimai“;
15. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.10.01:2006 „Stiklo gaminiai. Bendrieji reikalavimai“;
16. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.11.01:2006 „Stogų dangos. Bendrieji reikalavimai“;
17. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.12.01:2006 „Urbanistinės struktūros. Bendrieji reikalavimai“;
18. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.13.01:2006 „Teritorijų elementai. Bendrieji reikalavimai“;
19. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.14.01:2006 „Archeologinis paveldas. Bendrieji reikalavimai“.

AKTUALŪS TEISĖS AKTŲ PROJEKTAI

ĮMONIŲ TEISĖ

Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimo projektas pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui

2006 m. birželio 5 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė pateikė Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti Akcinių bendrovių įstatymo 2, 7, 8, 9, 12, 18, 20, 32, 34, 37, 45, 58 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo bei priedo pakeitimo ir papildymo bei 36 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Pagal šiuo metu galiojančią Akcinių bendrovių įstatymo 8 straipsnį, nepiniginis įnašas, kuriuo numatoma iš dalies apmokėti akcijas, turi būti įvertintas nepriklausomo turto vertintojo iki bendrovės steigimo sutarties ar steigimo akto pasirašymo. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad toks įvertinimas būtų atliekamas jau pasirašius bendrovės steigimo sutartį, kuri kartu yra ir akcijų pasirašymo sutartis. Tokiu būdu, asmenys, steigiantys bendrovę, pasirašydami bendrovės steigimo sutartį, dar nežinotų, kokia yra šioje sutartyje nurodyto nepiniginio įnašo vertė. Be to, numatoma, kad nepiniginio įnašo vertė turėtų atitikti akcijų nominalių verčių ir akcijų priedų sumą. Šiuo metu galiojantiame Akcinių bendrovių įstatyme yra nustatyta, kad įnašo vertė turi atitikti už šį įnašą įgyjamą akcijų nominalią vertę.

Įstatymo projekto 4 straipsnyje siūloma nustatyti, kad akcinės bendrovės steigimo ataskaita turi būti parengta po to, kai ne tik įmokėti pradiniai įnašai, bet ir įvertinti nepiniginiai įnašai. Be to, Įstatymo projekto 5 straipsnyje siūloma papildyti Akcinių bendrovių įstatymo 12 straipsnyje pateikiamą juridinių asmenų registro duomenų sąrašą, numatant, kad bendrovės interneto svetainės adresas, jeigu bendrovė ją turi, taip pat yra juridinių asmenų registro duomuo, t.y. turi būti nurodomas juridinių asmenų registre. Be to, Akcinių bendrovių įstatymo 12 straipsnis yra papildomas nauja dalimi, kurioje įtvirtinama bendrovės teisė juridinių asmenų registro tvarkytojui savanoriškai teikti bendrovės įstatų, kitų įstatymų numatytų dokumentų bei juridinių asmenų registro duomenų vertimus į vieną ar kelias oficialias Europos Sąjungos valstybių narių kalbas. Pateikti vertimai turi būti viešai skelbiami juridinių asmenų registro tvarkytojo.

Siekiant suderinti Lietuvos teisės aktų terminiją su Europos Sąjungos teisės aktuose, reglamentuojančiuose finansinę atskaitomybę – Ketvirtojoje Tarybos direktyvoje 78/660/EEB ir Septintojoje Tarybos direktyvoje 83/349/EEB vartojama terminija, iki šiol Akcinių bendrovių įstatyme vartojama sąvoka „veiklos ataskaita“ keičiama į „metinis pranešimas“. Lietuvos Respublikos Seimas įstatymo projektą planuoja priimti 2006 m. birželio mėn.

EUROPOS TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMAI

BANKROTO PROCESAS

Konstatuota, kad teismas, turintis jurisdikciją pradėti pagrindinį bankroto procesą, yra tas teismas toje valstybėje, kur yra skolininko pagrindinė interesų buvimo vieta

Gegužės mėnesį buvo priimtas sprendimas *Eurofood IFSC Ltd* byloje (C-341/04) dėl Eurofood bankroto proceso.

Byloje konstatuota, kad teismas, turintis jurisdikciją pradėti pagrindinį bankroto procesą, yra teismas toje valstybėje, kur yra skolininko pagrindinė interesų buvimo vieta. Preziumuojama, kad tokia vieta yra ten, kur bendrovė turi registruotą buveinę, kur skolininkas reguliariai tvarko savo interesus. Ši išimtis gali būti paneigta konkrečioje situacijoje remiantis objektyviomis ir nustatomomis aplinkybėmis.

VIEŠIEJI PIRKIMAI

Savivaldos institucija gali tiesiogiai sudaryti viešąją sutartį su jos kontroliuojamu subjektu jei esminė šio subjekto vykdomos veiklos dalis atliekama šiai institucijai

Gegužės mėnesį Europos Teisingumo Teismas (toliau – ETT) priėmė sprendimą *Carbotermo SpA, Consorzio Alisei v Comune di Busto Arsizio, AGESP SpA* (C-340/04) byloje. Šioje byloje ETT konstatavo, kad savivaldos institucija gali tiesiogiai sudaryti viešąją sutartį (be viešojo pirkimo konkurso

procedūros) su jos kontroliuojamu subjektu jei esminė šio subjekto vykdomos veiklos dalis atliekama šiai institucijai.

2003 m. gruodžio 18 d., *Comune di Busto Arsizio* (Italija) tiesiogiai sudarė didelės vertės sutartį kuro tiekimui bei kitiems darbams su AGESP. 100% AGESP akcijų buvo valdoma holdingo bendrovės, kurioje *Comune di Busto Arsizio* turėjo 99,98 % akcijų. Komuna laikė, kad bendrovė kontroliuojama analogiškai kaip Komunos departamentai, vykdančys savivaldos institucijos funkcijas, todėl pirkimas galėjo būti vykdytas be konkurso. Dvi bendrovės ginčijo tokį komunos sprendimą administraciniame teisme, kuris pateikė klausimą ETT.

Teismas nagrinėjo kontrolės lygį AGESP bendrovėje ir nustatė, kad komunos kontrolė AGESP atžvilgiu nėra tokia stipri kaip departamentų atžvilgiu, AGESP valdymas buvo pakankamai savarankiškas. Dėl šios priežasties komuna negalėjo sudaryti sutarties su AGESP neorganizuodama viešojo pirkimo konkurso.

Ši teisės aktų apžvalga yra tik informacinio pobūdžio ir pilnai neatspindi visų teisinio reglamentavimo aspektų. Dėl išsamios konsultacijos teisiniais klausimais prašome kreiptis į mūsų kontorą telefonais: (8 5) 251 44 44, (8 5) 251 44 45.